

A blended képzés bevezetésének gazdasági szempontjai

Az elearning előnyei mellett szokták említeni, hogy a virtuális oktatási színtér miatt a képzést nem terhelik az osztályterem, illetve az iskolaépület fenntartásának költségei. A blended képzésekre ez természetesen csak részben igaz, hiszen az oktatás jellege megköveteli, hogy részben osztálytermi körülmények között folyjon. Annak, aki a blended képzés bevezetését tervezi, meg kell vizsgálnia mind a hagyományos, mind az elektronikus képzés költségeit. Hiába áll minden tudományos érv a képzés bevezetése mellett, ha a pénzügyi szempontok vizsgálata azzal az eredménnyel zárul, hogy nem állnak rendelkezésre az anyagi erőforrások.

A blended képzésekben azonban – az osztályterem biztosításánál - sokkal nagyobb anyagi erőforrásokat igényel a tananyag előállítás. Természetesen nem lehet pontosan meghatározni, hogy mennyibe fog kerülni a tananyag elkészítése, hiszen ezt számtalan jellemző befolyásolja: milyen típusú és mennyiségű médiaelemekre van szükség az információ hatékony közvetítéséhez (a legköltségesebb elemek rendszerint a paraméterezhető, interaktív szimulációk és a mozgóképek), rendelkezésre áll-e már korábban elkészített médium (könyv, jegyzet stb.), amelyet a fejlesztés során felhasználhatunk stb.. A létrehozás költségeit annyira sok tényező befolyásolja, hogy a nagy gyakorlattal rendelkező fejlesztőcégek is rendszerint csak munkaórában, és meglehetősen tág intervallumban tudják megadni a várható költségeket (egy minden igényt kielégítő, magas színvonalú, technikailag, tartalmilag és módszertanilag is elektronikus publikálásra optimalizált tananyag egy leckéjének (pl. 2 tanítási óra) előállítása abban az esetben, ha semmilyen korábban elkészített médium nem segíti a fejlesztést, akár 60-300 munkaórát is igénybe vehet).

A blended képzések költségeinek másik összetevője a tananyag publikálásának költsége. Ennek egyik összetevője az oktatási keretrendszer üzemeltetéséhez szükséges hardver, a másik része pedig a keretrendszer és az azt működtető humán erőforrás.

A keretrendszer szükségessége egyrészt abban nyilvánul meg, hogy a nagy mennyiségű tananyagot szabványos formában elő kell állítani, tárolni és publikálni kell. Másrészt a blended képzéseken részt vevő hallgatóknak és oktatóknak teret kell adni az online képzési formában való részvételre, melynek során biztosítani kell az elektronikus tananyaghoz való hozzáférést. A blended képzésekben a hallgató a keretrendszer felületével találkozik a leggyakrabban. A név az angol Learning Management System elnevezésből (LMS) ered, de ezeket a szoftvereket szokták oktatásmenedzselő rendszernek is nevezni, hiszen ez adja meg az elektronikus oktatás és tanulás kereteit: kezeli a felhasználókat, elérhetővé teszi a tananyagot, teret biztosít az on-line

közösségek kialakulásához, nyomon követi a hallgatók aktivitását, lehetővé teszi a hallgatók számonkérését stb.

Az oktatási keretrendszerek működtetéséhez szerverekre van szükség. Az oktatási intézmények egy része rendelkezik saját szerverparkkal, ahol rendszerint nem jelent gondot a keretrendszert működtető szerver munkába állítása, és ebben az esetben a hardver működtetésének sem növeli jelentősen a költségeit, hiszen az intézmény már rendelkezik a szerverek működtetéséhez szükséges humán erőforrással.

Azok az oktatási intézmények, amelyek nem rendelkeznek saját szerverekkel, gyakran választják azt a megoldást, hogy valamelyik szolgáltatóval kötnek szerződést a keretrendszer működtetéséhez szükséges hardver- és szoftverkörnyezet biztosítására (esetenként ez magába foglalhatja a keretrendszert is).

Néhány évvel ezelőtt (kevésbé az ezredforduló után) az oktatási keretrendszerek éves bérleti díja akár a milliós nagyságrendet is elérhette, de szerencsére megjelentek azok a nyílt forráskódú rendszerek (pl. Moodle), amelyek ingyen használhatóak. Felmerülhet a kérdés, hogy akkor miért nem tért át minden intézmény ezeknek a használatára? Ennek az egyik oka, hogy azok az intézmények, amelyek akár több tíz éve használnak egy másik keretrendszert, nehezen hozzák meg a döntést a teljes rendszer migrálására. A másik ok, hogy a nyílt forráskódú rendszerek használata ingyenes, de a rendszer telepítését és a használat során felmerülő technikai problémákat intézménynek kell megoldania, amelyhez erre alkalmas szakemberekre van szükség, ellentétben a „fizetős” megoldásokkal, ahol a felhasználó kulcsra készen kapja a rendszert és a rendszerint folyamatosan rendelkezésre álló technikai támogatást.

A humán erőforrás költségeit részben már érintettük az oktatási keretrendszert üzemeltető szakemberek kapcsán, akik a technikai problémák elhárítása mellett gondoskodnak a tananyagok feltöltéséről, a hallgatók, az oktatók és az oktatást segítő tutorok regisztrálásáról stb.. Az oktatók és a tutorok munkával töltött idejének pontos meghatározása a virtuális tanulási környezet miatt nem könnyű feladat, ezért a blended képzés működtetői gyakran használják a keretrendszer monitorozási funkciói közül azokat, amelyek pontosan rögzítik a keretrendszerben eltöltött időt és tevékenységeket.